

สายด่วนภัยพิบัติ 1784 & www.disaster.go.th

**'ป้องกันภัยเชิงรุก
บรรเทาทุกข์
เพื่อเกิดภัย'**

**กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย**

3/12 ถนนอุ่งนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ / โทรสาร : 0-2243-0674 0-2243-2200

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

จัดตั้งภัย

ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

‘ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย’

‘ฉกศกภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

สารบัญ

ประเภทของไฟ	2
องค์ประกอบของไฟ	4
ระยะเวลาการเกิดไฟไหม้และการลุกลามของไฟ	5
ระยะการเกิดไฟไหม้และการควบคุมเพลิง	6
ปัจจัยเสี่ยงอันตรายจากเพลิงไหม้	8
การสังเกตลักษณะของควันไฟ	10
สาเหตุการเกิดเพลิงไหม้	11
วิธีป้องกันเพลิงไหม้	12
การตรวจสอบระบบป้องกันและระงับเหตุเพลิงไหม้ในอาคารสูง	17
การเตรียมพร้อมรับมือเมื่อเพลิงไหม้อาคารสูง	20
การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้	22
การอพยพออกจากพื้นที่เกิดเพลิงไหม้	24
ข้อควรรู้ในการอพยพหนีไฟ	26
การเลือกใช้ถังดับเพลิงให้เหมาะสมกับประเภทเชื้อเพลิง	28
วิธีใช้ถังดับเพลิง	30
การช่วยเหลือและปฐมพยาบาลผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้	31
หมายเลขโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉิน	33

‘อัคคีภัย’

ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

อัคคีภัย เป็นภัยใกล้ตัวที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากความประมาท และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งแต่ละครั้งที่เกิดเพลิงไหม้ สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล โดยเฉพาะหากเกิดในชุมชนแออัด อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ ห้างสรรพสินค้า และโรงงานอุตสาหกรรม จะยิ่งสร้างความเสียหายมากขึ้น เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะสาเหตุการเกิด วิธีป้องกันเพลิงไหม้ รวมถึงการปฏิบัติตน และอพยพออกจากอาคารที่เกิดเพลิงไหม้อย่างปลอดภัย ดังนี้

'วิกฤติภัย' ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต่อเนื่องในหน้า

ประเภทของไฟ

	ประเภทของไฟ	วัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง
	ประเภท A	เชื้อเพลิงที่เป็นของแข็ง อาทิ กระดาษ ไม้ ผ้า ยาง พลาสติก
	ประเภท B	เชื้อเพลิงที่เป็นของเหลวติดไฟและก๊าซ อาทิ น้ำมัน แอลกอฮอล์ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว
	ประเภท C	เชื้อเพลิงที่มีกระแสไฟฟ้า อาทิ อุปกรณ์ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟ สวิตช์ไฟ เครื่องใช้ไฟฟ้า
	ประเภท D	เชื้อเพลิงที่เป็นโลหะหรือสารเคมีติดไฟง่าย อาทิ อลูมิเนียม แมกนีเซียม โซเดียม โพแทสเซียม
	ประเภท K	เชื้อเพลิงประเภทน้ำมันที่ติดไฟยาก อาทิ น้ำมันประกอบอาหาร น้ำมันพืช น้ำมันสัตว์

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

การควบคุมเพลิง

ให้ลดความร้อน โดยใช้น้ำฉีดพ่นบริเวณ
ต้นเพลิง

ทำให้เกิดการับอากาศ โดยควบคุม
ปริมาณออกซิเจน หรือใช้ถังดับเพลิง
ชนิดผงเคมีแห้งหรือโฟมฉีดพ่นบริเวณ
ต้นเพลิง

ตัดกระแสไฟฟ้า แล้วใช้ก๊าซคาร์บอน
ไดออกไซด์ไล่ออกซิเจน หรือใช้ถังดับเพลิง
ชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือน้ำยา
เหลวระเหยฉีดพ่นบริเวณต้นเพลิง

ทำให้เกิดการับอากาศ โดยควบคุม
ปริมาณออกซิเจน หรือใช้สารเคมี อาทิ
โซเดียมคลอไรด์ พวกราไฟต์

ทำให้เกิดการับอากาศ หรือใช้ถังดับเพลิง
ชนิดพิเศษ

‘โรคภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต่อมาใส่ใจในประเภท

องค์ประกอบของไฟ

ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1.เชื้อเพลิง

ส่วนที่เป็นไอ โดยเชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดการลุกไหม้มาจากสารอินทรีย์เคมีและสารอนินทรีย์เคมี

2.ความร้อน

ต้องมีความร้อนสูงเพียงพอที่จะทำให้เชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้จนถึงขั้นติดไฟ

3.ออกซิเจน

การเผาไหม้แต่ละครั้ง อากาศต้องมีออกซิเจนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16 ยิ่งเชื้อเพลิงมีออกซิเจนมาก จะยิ่งทำให้ติดไฟได้ดี

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

ระยะเวลาการเกิดไฟไหม้และการลุกลามของไฟ

ระยะเวลา	ลักษณะการลุกลามของไฟ
1 นาที	ไฟลุกลามกระจายทั่วห้อง
2 นาที	ควันไฟลอยตัวปกคลุมชั้นบน
3 นาที	พื้นห้องมีควันไฟปกคลุมหนาแน่น
4 นาที	ไฟลุกลามทั่วบริเวณ ครอบคลุมทั้งชั้นบนและชั้นล่าง
5 นาที	มีควันพิษและความร้อนสูง ทำให้ผู้ประสบเหตุเสียชีวิตได้

'วิกฤตภัย' ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องมีไฟไหม้ประเภท

ระยะการเกิดไฟไหม้และการควบคุมเพลิง

ระยะการเกิดไฟไหม้	ระยะเวลา
ไฟไหม้ขั้นต้น	ระยะเวลาตั้งแต่เกิดเปลวไฟ จนถึง 4 นาที
ไฟไหม้ขั้นปานกลาง	ระยะเวลาตั้งแต่เกิดไฟไหม้ 4 - 8 นาที อุณหภูมิจะสูงมากกว่า 400 องศาเซลเซียส
ไฟไหม้ขั้นรุนแรง	ระยะเวลาที่ไฟไหม้ต่อเนื่องเกิน 8 นาที อุณหภูมิสูงมากกว่า 600 องศาเซลเซียส และมีเชื้อเพลิงปริมาณมากที่ทำให้ไฟลุกลามไปในทุกทิศทางอย่างรวดเร็ว

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

การควบคุมเพลิง

ควบคุมเพลิงได้ด้วยตนเอง
โดยใช้ถังดับเพลิง

ควบคุมเพลิง โดยพนักงาน
ดับเพลิงที่มีอุปกรณ์ในการ
ดับไฟ

ควบคุมเพลิง โดยพนักงาน
ดับเพลิงที่มีความชำนาญและ
ประสบการณ์สูง รวมถึงมีอุปกรณ์
ดับเพลิงสำหรับระงับเพลิงไหม้
ขั้นรุนแรง

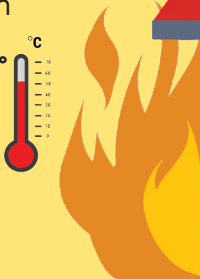
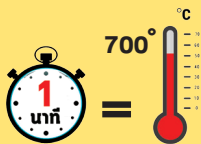
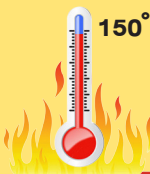
‘วิกฤตภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต่อเนื่องในฉบับหน้า

ปัจจัยเสี่ยงอันตรายจากเพลิงไหม้

ความร้อนจากเปลวไฟ

- หากสูดอากาศที่มีความร้อน 150 องศาเซลเซียส เข้าสู่ร่างกาย ปอดจะถูกทำลายและอวัยวะภายในหยุดทำงาน ส่งผลให้หมดสติและเสียชีวิตได้
- เพลิงไหม้ที่ลุกลามในห้องเป็นเวลา 1 นาที ขึ้นไป ทำให้อุณหภูมิสูงถึง 700 องศาเซลเซียส หากอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวจะเสียชีวิตทันที

ความมืด

- เมื่อเกิดเพลิงไหม้จะมีควันไฟสีดำที่ปกคลุมพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการมองเห็นและอพยพออกจากอาคาร
- เมื่อเกิดเพลิงไหม้กระแสไฟฟ้าจะดับ ส่งผลให้การอพยพหนีไฟเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ระยะเวลาในการอพยพหนีไฟ

- เมื่อเกิดเพลิงไหม้ผู้ประสบภัยมีระยะเวลาในการอพยพหนีไฟอย่างปลอดภัยเพียง 2 นาทีแรก เนื่องจากไฟยังไม่ลุกลามขยายวงกว้างและมีควันไฟปกคลุมเบาบาง

‘วิกฤติภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องมีใส่ใจไม่ประมาท

การสังเกตลักษณะของควันไฟ

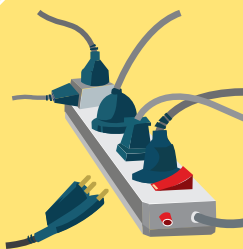
ลักษณะของควันไฟ	ลักษณะการลุกลามของไฟ
ควันไฟที่พุ่งออกจากช่องประตูและหน้าต่างอย่างรวดเร็ว	แสดงว่า จุดที่เป็นต้นเพลิงอยู่ใกล้บริเวณดังกล่าว
ควันไฟสีดำและเคลื่อนที่เร็ว	แสดงว่า อยู่ใกล้จุดต้นเพลิง
ควันไฟสีขาวและเคลื่อนที่ช้า	แสดงว่า อยู่ห่างจากต้นเพลิง
ควันไฟหนาแน่น	แสดงว่า เพลิงไหม้บริเวณดังกล่าว มีก๊าซพิษที่เป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ
ควันไฟที่มีลักษณะเดียวกันทั้งรูปร่าง สี และความเร็วพุ่งออกมาจากช่องต่างๆ	แสดงว่า ต้นเพลิงเป็นพื้นที่อับอากาศหรือฟลูคาไหม้เต็มที่แล้ว
ควันไฟสีดำหนาแน่น	แสดงว่า มีแก๊วโน้มที่ควันอาจลุกติดไฟกลายเป็นลูกไฟขนาดใหญ่ และมีการเผาไหม้ต่อเนื่องในจุดที่ห่างออกมาจากต้นเพลิง
ควันไฟสีเทา (ไม่เป็นสีดำหรือสีขาว) ลอยออกมาจากช่องประตูและหน้าต่างที่ปิดอยู่หรือรอยต่อฝาผนัง	แสดงว่า เพลิงลุกไหม้เต็มพื้นที่และกำลังลุกลามออกมา ควรหลีกเลี่ยงการเข้าไปในบริเวณดังกล่าว และให้รีบอพยพออกจากอาคารทันที

สาเหตุการเกิดเพลิงไหม้

ความประมาทและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งการไม่ดับไฟนุ้ร่ก่อนทิ้ง การจุดธูปเทียนหรือยาเทียนยุงทิ้งไว้โดยไม่ดูแล การเผาขยะและหล่้าแห้งในบริเวณที่ติดไฟง่าย รวมถึงการจัดเก็บวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงใกล้แหล่งความร้อน จึงเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้

ไฟฟ้าลัดวงจร การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้มาตรฐาน สายไฟฟ้าเสื่อมสภาพ การใช้งานเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างไม่ถูกวิธี การไม่ดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงการใช้ฟิวส์หรือสายไฟฟ้าที่มีขนาดไม่เหมาะสมกับปริมาณกระแสไฟฟ้า ทำให้ไฟฟ้าลัดวงจรเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้

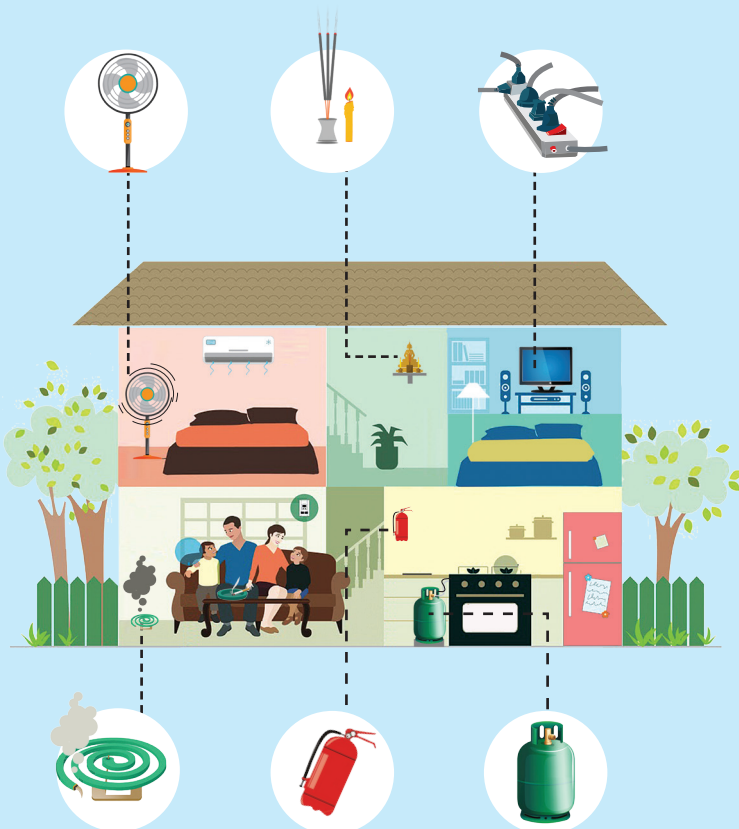

ก๊าซหุงต้มรั่วไหล เนื่องจากก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงที่มีคุณสมบัติไวไฟ หากใช้งานอย่างไม่ถูกวิธีหรือกับก๊าซไม่ได้มาตรฐาน อาจทำให้ก๊าซรั่วไหล หากมีประกายไฟในบริเวณดังกล่าว ส่งผลให้เกิดระเบิดและเพลิงไหม้ได้

'ฉกศกภัย' ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

วิธีป้องกันเพลิงไหม้

จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้ปลอดภัยจากเพลิงไหม้

โดยกำจัดวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง เก็บแยกสารเคมีที่ติดไฟง่าย ให้ห่างจากแหล่งความร้อน ไม่จัดเก็บสิ่งของกีดขวางประตูทางออกฉุกเฉิน และบันไดหนีไฟ

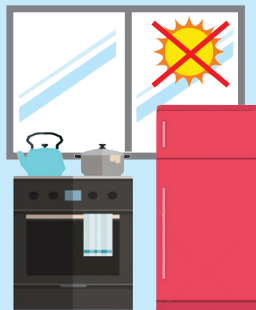

เลือกใช้อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน

ไม่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีราคาถูก เลือกใช้สายไฟที่มีขนาดเหมาะสมกับปริมาณกระแสไฟฟ้า ไม่นำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ชำรุดมาใช้งาน เพราะเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้จากไฟฟ้าลัดวงจร

จัดวางเครื่องใช้ไฟฟ้าในบริเวณที่ปลอดภัย

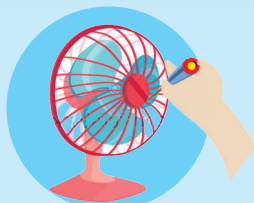
ไม่วางใกล้แหล่งความร้อน วัสดุที่ติดไฟง่าย และสารไวไฟ โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับความร้อน และมีมอเตอร์เป็นส่วนประกอบ ควรวางในจุดที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกและระบายความร้อนได้ดี จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้จากไฟฟ้าลัดวงจร

'วิกฤติภัย' ภัยพิบัติป้องกันมิได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

**ตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้า
ให้อยู่ในสภาพใช้งาน
อย่างปลอดภัย** โดยเฉพาะ
เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับน้ำ
มีมอเตอร์เป็นส่วนประกอบและ
อยู่ด้านนอกอาคาร เพราะเสี่ยง
ต่อการชำรุดเสียหายได้ง่าย
ส่งผลให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจร
ซึ่งเป็นสาเหตุของเพลิงไหม้

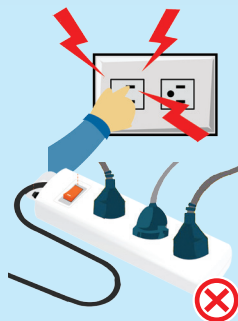
ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและ ระงับเหตุเพลิงไหม้

อาทิ
ถังดับเพลิงเคมี เครื่องตรวจจับ
ควันไฟ สัญญาณเตือนเพลิงไหม้
บริเวณจุดเสี่ยง อาทิ ห้องครัว
ห้องพระ พร้อมติดตั้งเครื่องตัด
กระแสไฟฟ้าอัตโนมัติ เบรกเกอร์
บริเวณแผงควบคุมไฟฟ้า
รวมถึงหมั่นตรวจสอบให้อยู่
ในสภาพใช้งานอย่างปลอดภัย

ใช้งานเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี

ไม่เปิดใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับความร้อนและมีมอเตอร์เป็นส่วนประกอบ ไม่เสียบปลั๊กไฟหลายอันกับเต้าเสียบเดียวกัน พร้อมปิดสวิตซ์ไฟและถอดปลั๊กไฟทุกครั้งหลังใช้งาน เพื่อป้องกันความร้อนสะสมก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้

ใช้งานก๊าซหุงต้มด้วยความระมัดระวัง

โดยตรวจสอบถังก๊าซให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ วาล์วถังก๊าซ สายยางหรือท่อนำก๊าซไม่มีรอยร้าว จัดวางถังก๊าซให้ห่างจากบริเวณที่มีประกายไฟ รวมทั้งปิดวาล์วถังก๊าซทุกครั้งหลังใช้งาน

เพิ่มความระมัดระวังในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับไฟ

ไม่จุดเทียนไขหรือธูปเทียนทิ้งไว้โดยไม่ดูแลดับไฟกับบูหรี่ให้สนิทก่อนทิ้ง ไม่เผาขยะหรือหลุม้าแห้งบริเวณที่มีวัสดุติดไฟง่ายและเสี่ยงต่อการเกิดไฟลุกลาม

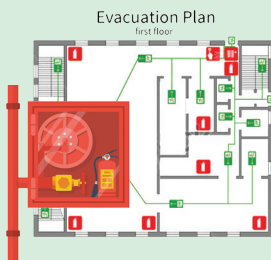

'วิกฤตภัย' ภัยพิบัติตัวป่วนกัมพูชา - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

การตรวจสอบระบบป้องกันและระงับเหตุเพลิงไหม้ในอาคารสูง

แผนผังอาคาร ต้องติดตั้งในตำแหน่งที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนบริเวณชั้นล่างของอาคาร ซึ่งแสดงตำแหน่งห้อง อุปกรณ์ดับเพลิง ประตูทางออกฉุกเฉิน เส้นทางหนีไฟ ตู้สายยาว และหัวฉีดน้ำในแต่ละชั้นของอาคาร

ป้ายบอกเส้นทางหนีไฟ

ติดตั้งในบริเวณที่มองเห็นอย่างชัดเจนทั้งด้านในและด้านนอกของประตูหนีไฟ มีไฟฉุกเฉินส่องสว่างที่นำไปสู่ทางออกจากอาคาร

ถังดับเพลิง อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ไม่พุกร่อน หรือขึ้นสนิม น้ำยาดับเพลิงไม่จับตัวแข็งเป็นก้อน เข็มมาตรวัดอยู่ในแถบสีเขียว รวมถึงติดตั้งในจุดที่สังเกตเห็นได้ง่าย หยิบใช้งานสะดวก และอยู่สูงจากระดับพื้นไม่เกิน 1.5 เมตร

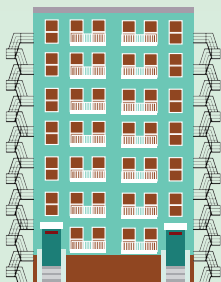
'วิกฤติภัย' ภัยพิบัติป้องกันมิได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

ประตูทางออกฉุกเฉิน ทำจากวัสดุทนไฟ โดยติดตั้งในลักษณะพลิกเข้าสู่ด้านในของบันไดหนีไฟ กรณีเป็นประตูทางออกชั้นล่างสุดหรือดาดฟ้าต้องติดตั้งในลักษณะพลิกออก เพื่อสะดวกต่อการอพยพหนีไฟ อีกทั้งประตูต้องไม่ปิดล็อก ไม่วางสิ่งขวกกีดขวางบริเวณประตูทางออก เมื่อเกิดเพลิงไหม้จะได้อพยพออกจากอาคารทันทั่วทั้ง

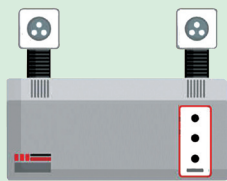
ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

ต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ทั้งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ เครื่องตรวจจับควันไฟหรือความร้อน (Detector) และระบบประกาศเรียกฉุกเฉินที่ส่งสัญญาณได้ในลักษณะแสรหรือเสียง เมื่อตรวจพบความร้อน ควันไฟหรือเกิดเหตุเพลิงไหม้จะได้แจ้งเตือนผู้ที่อาศัยในอาคารให้อพยพหนีไฟทันทั่วทั้ง

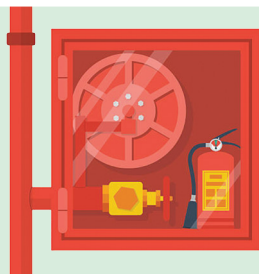

อุปกรณ์ดับเพลิง อัตโนมัติ (Sprinkler System)

อยู่ในสภาพ
ใช้งานได้ดี หากระบบขัดข้อง
หรือสัญญาณไม่ทำงาน
ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
และซ่อมแซม โดยทุกชั้น
ของอาคารต้องติดตั้ง
ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ
เพื่อควบคุมเพลิงใน
เบื้องต้น

บันไดหนีไฟ ต้องมีอย่างน้อย
2 แห่ง ในตำแหน่งที่สามารถหา
ได้ง่าย ไม่วางสิ่งของกีดขวางบริเวณ
ทางเดินของบันไดหนีไฟ อีกทั้ง
ควรมีช่องหน้าต่างระบายควัน
จะช่วยป้องกันการสำลักควันไฟ
เสียชีวิตขณะอพยพหนีไฟ

ระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน

ต้องแยกออกจากระบบไฟฟ้าอื่น
ภายในอาคาร เพื่อให้สามารถ
ทำงานได้ทันทีที่เกิดเพลิงไหม้และ
ไฟฟ้าดับ โดยไฟสำรองจะจ่ายไฟ
ไปยังระบบดับเพลิงได้นานกว่า
2 ชั่วโมง โดยเฉพาะเครื่องสูบน้ำ
ลิฟต์ดับเพลิง และระบบสื่อสาร
ต้องมีไฟสำรองตลอดเวลา

'ฉีดยา' ภัยพิบัติป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

การเตรียมพร้อมรับมือเพลิงไหม้อาคารสูง

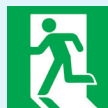

ตรวจสอบ

สัญญาณเตือนเพลิงไหม้และอุปกรณ์ระงับเหตุเพลิงไหม้ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ประตูกักเก็บควันไฟไม่ปิดล็อก เส้นทางอพยพและบันไดหนีไฟไม่มีสิ่งขวางกีดขวาง เมื่อเกิดเพลิงไหม้จะได้อพยพออกจากอาคารทันทั่วทั้ง

จดจำ

เส้นทางไปสู่ประตูออกฉุกเฉินและบันไดหนีไฟที่อยู่ใกล้ที่สุดอย่างน้อย 2 เส้นทาง เพื่อใช้เป็นเส้นทางอพยพออกจากอาคารเมื่อเกิดเพลิงไหม้

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

เรียนรู้

วิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้
อาทิ การแจ้งเหตุฉุกเฉิน การส่ง
สัญญาณเตือน การใช้ถังดับเพลิง
รวมถึงเข้ารับการอพยพหนีไฟ
จะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง
เมื่อเกิดเพลิงไหม้

เตรียมพร้อม

จัดเตรียมสิ่งของและเครื่องใช้
ที่จำเป็น อาทิ กุญแจห้อง
โทรศัพท์มือถือ ไฟฉาย นกหวีด
ไว้ในจุดที่หยิบใช้งานสะดวก
หากเกิดเพลิงไหม้จะได้นำมา
ใช้งานทันที

'วิกฤติภัย' ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้

ตั้งสติ ไม่ตื่นตระหนก ประเมินสถานการณ์ในเบื้องต้น

เพลิงไหม้เล็กน้อย

ใช้ถังดับเพลิงควบคุมเพลิง
ในเบื้องต้น พร้อมโทรศัพท์
แจ้งเจ้าหน้าที่มาควบคุมเพลิง

เพลิงไหม้รุนแรง

ตะโกนบอกหรือกด
สัญญาณเตือนเพลิงไหม้
เพื่อแจ้งให้ผู้อื่นทราบ
พร้อมอพยพออกจาก
พื้นที่เกิดเพลิงไหม้ จากนั้น
ให้โทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่
มาควบคุมเพลิง

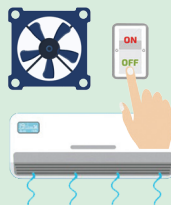
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

ก่อนออกจากห้องให้ใช้มือสัมผัสผนังหรือลูกบิดประตู

หากไม่ร้อน ให้เปิดประตูออกไปช้าๆ และอพยพไปตามเส้นทางหนีไฟที่ปลอดภัย

หากมีความร้อนสูง ห้ามเปิดประตูออกไป เพราะอยู่ในวงล้อมของเพลิงไหม้ ให้ใช้ผ้าหนาๆ ชุบน้ำอุดตามช่องที่ควันไฟสามารถลอยเข้ามาได้ ปิดพัดลมระบายอากาศและเครื่องปรับอากาศ เพื่อป้องกันการดูดดมควันไฟ จากนั้นโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อขอความช่วยเหลือที่ติดอยู่ และส่งสัญญาณให้ผู้อื่นทราบ จะได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

‘วิกฤตภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต่อไปในอนาคต

การอพยพออกจากพื้นที่เกิดเพลิงไหม้

หลีกเลี่ยงการสูดดมควันไฟเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ โดยใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกและปาก หรือใช้ถุงพลาสติกใสนขนาดใหญ่อัดอากาศบริสุทธิ์แล้วนำมาครอบศีรษะ เพื่อป้องกันการสูดดมควันไฟเข้าสู่ร่างกาย ทำให้หมดสติและเสียชีวิต

อพยพไปตามเส้นทางที่ปลอดภัย โดยหนีไฟไปในทิศทางเดียวกับควันไฟและความร้อน พร้อมหมอบคลานต่ำหรือย่อตัวให้ใกล้กับระดับพื้นมากที่สุด เนื่องจากอากาศบริสุทธิ์อยู่เหนือพื้นในระดับไม่เกิน 1 ฟุต

ใช้บันไดหนีไฟในการอพยพออกจากอาคาร

เนื่องจากมีข้อระวังอากาศ
จึงช่วยลดการสูดดมควันไฟ
เข้าสู่ร่างกาย

หลีกเลี่ยงการใช้บันได
ภายในอาคารเป็นเส้นทาง
อพยพหนีไฟ เพราะบันได
มีลักษณะเป็นปล่อง ทำให้
ควันไฟและเปลวเพลิงลอยตัว
ขึ้นมาปกคลุม จึงเสี่ยงต่อการ
สำลักควันไฟและถูกไฟลวก
เสียชีวิต

ห้ามใช้ลิฟต์ในการอพยพหนีไฟ

เพราะเมื่อ
เกิดเพลิงไหม้ ไฟฟ้าจะดับ
ทำให้ติดค้างภายในลิฟต์
ขาดอากาศหายใจเสียชีวิต

'วิกฤติภัย' ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

ข้อควรรู้ในการอพยพหนีไฟ

**ไม่เข้าไปอยู่ในบริเวณจุดอับ
ของอาคาร** อาทิ ห้องใต้ดิน
เพราะยากต่อการช่วยเหลือ
ของเจ้าหน้าที่

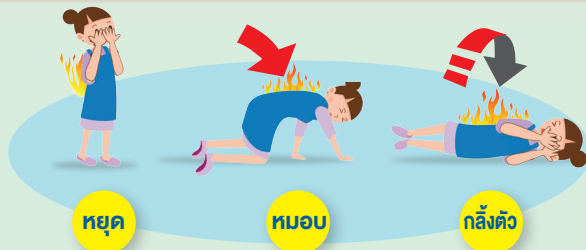
ไม่เข้าไปอยู่ในห้องน้ำ
เพราะปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
ต่อการดับไฟ ทำให้ถูกไฟคลอก
เสียชีวิตได้

**ไม่ขึ้นไปชั้นบนหรือคาเฟ่
ของอาคาร** เพราะไฟฟ้าจะลุดลาม
จากชั้นล่างขึ้นสู่ชั้นบน ทำให้
เสี่ยงต่อการได้รับอันตราย
ยกเว้นกรณีที่ไม่สามารถอพยพ
หนีไฟลงสู่ชั้นล่างได้

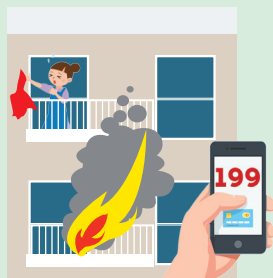
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

กรณีไฟลุกลามติดเสื้อผ้า ให้รีบถอดเสื้อผ้าหรือใช้วิธีนอนราบกับพื้น กลิ้งตัวไปมาให้ไฟดับ ห้ามวิ่งอย่างเด็ดขาด เพราะไฟจะลุกลามรวดเร็วขึ้น

กรณีติดอยู่ในอาคาร

ให้โทรศัพท์แจ้งเหตุ พร้อมระบุตำแหน่งที่ติดอยู่ หรือส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่อยู่ภายนอกอาคาร อาทิ โบกไฟ ใช้ไฟฉาย เป่านกหวีด

ห้ามกลับเข้าไปในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ เพราะอาจถูกไฟคลอกหรือได้รับอันตรายจากโครงสร้างอาคารที่พังถล่มลงมา

‘ฉกศภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต่อมาใส่ใจไม่ประมาท

การเลือกใช้ถังดับเพลิงให้เหมาะสมกับประเภทเชื้อเพลิง

ชนิดผงเคมีแห้ง ใช้ดับไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นเพลิงไหม้ที่เกิดจากน้ำมันที่ติดไฟยาก เมื่อฉีดพ่นออกมาจะมีลักษณะเป็นฝุ่นละอองพุ้งกระจาย จึงเป็นอุปสรรคต่อการดับเพลิง รวมถึงก่อให้เกิดคราบสกปรก

A

B

C

A

B

C

D

K

ชนิดเคมีสูตรน้ำ ใช้ดับไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงทั่วไป ของเหลวติดไฟ ก๊าซ เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และน้ำมันที่ติดไฟยาก เหมาะสำหรับควบคุมเพลิงในห้วงครัว เนื่องจากสามารถดับไฟที่เกิดจากน้ำมันประกอบอาหารได้

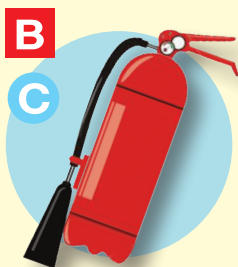
A

B

C

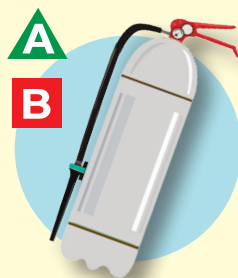
ชนิดน้ำยาเหลวระเหย เหมาะสำหรับควบคุมเพลิงไหม้ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ห่วงไฟฟ้า ห่วงเก็บอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้สำนักงาน เนื่องจากไม่ทำให้เกิดคราบสกปรก

ชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

เหมาะสำหรับควบคุมเพลิงไหม้สถานีบริการน้ำมัน ก๊าซที่ฉีดออกมาจะเป็นไอเย็นจัดคล้ายน้ำแข็งแห้ง จึงช่วยลดความร้อนของไฟ รวมถึงไม่ทำให้เกิดคราบสกปรก แต่ไม่เหมาะสำหรับนำไปใช้ในบริเวณที่ไม่มีอากาศถ่ายเท เพราะอาจทำให้ขาดอากาศหายใจเสียชีวิต

ชนิดโฟม เหมาะสำหรับดับเพลิงในภาคอุตสาหกรรม เชื้อเพลิงประเภทกบเพลิง และสารระเหยติดไฟ เมื่อฉีดพ่นออกมาจะมีลักษณะเป็นฟองโฟมปกคลุมเชื้อเพลิงที่ลุกไหม้ แต่มีน้ำเป็นส่วนประกอบ หากนำไปดับเพลิงที่เกิดกับเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า จะทำให้ผู้ใช้งานถูกไฟฟ้าดูดได้

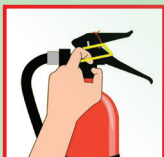

การเลือกใช้ถังดับเพลิงให้เหมาะสมกับประเภทเชื้อเพลิง จะทำให้สามารถควบคุมเพลิงไม่ให้ลุกลามและขยายวงกว้าง แต่หากใช้ถังดับเพลิงควบคุมไฟผิดประเภท นอกจากจะไม่สามารถระงับเหตุเพลิงไหม้ได้แล้ว อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้งานอีกด้วย

‘โรคภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

วิธีใช้งานถังดับเพลิง

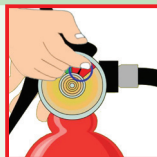

ดึง

ดึงสลักนิรภัยออกจากคันบีบบริเวณ
หัวถังดับเพลิง โดยหมุนสลักจนตัวยึดขาด
และดึงสลักทิ้ง

ปลด

ปลดสายฉีดยาออกจากตัวถังดับเพลิง
โดยดึงจากปลายและใช้มือจับสายฉีดยา
ให้แน่นคง

กด

กดคันบีบบ้านบนของถังดับเพลิง เพื่อให้
น้ำยาดับเพลิงพุ่งออกจากหัวฉีดไปยัง
ต้นเพลิง

ส่าย

ส่ายหัวฉีดของถังดับเพลิงให้ทั่วบริเวณ
ต้นเพลิง

ทั้งนี้ ผู้ใช้งานถังดับเพลิงควรอยู่ห่างจากบริเวณที่เกิด
เพลิงไหม้ประมาณ 2 - 4 เมตรทางด้านเหนือลม จะช่วย
เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเพลิง

กรณีสำคัญฉบับใหม่

ผู้ที่ล้าลิกควินไฟจะสูดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์เข้าสู่ร่างกาย ทำให้หายใจลำบาก ใจ เหน็ดมือ และเจ็บเท้ามีสีช็อคคล้ำ
ส่งผลให้หมดสติ ทำให้นำผู้ล้าลิกควินไฟไปอยู่ในบริเวณที่มี
อากาศถ่ายเทสะดวก พร้อมคลายเสื้อผ้าให้หลวม จะช่วยให้
ผู้ประสบเหตุหายใจได้คล่องขึ้น

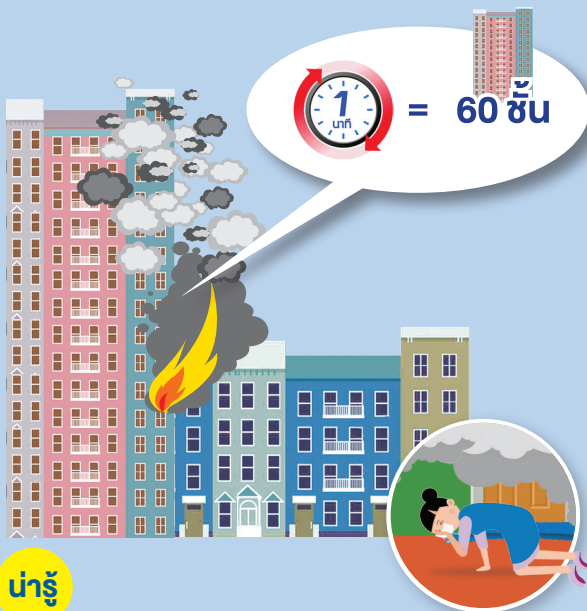

กรณีหมดสติ

ให้ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ด้วยการพายปอดและนวดหัวใจ
พร้อมนำผู้หมดสติส่งสถานพยาบาลที่ใกล้ที่สุดโดยเร็ว

‘วิกฤติภัย’ ภัยใกล้ตัวป้องกันได้ - ต้องใส่ใจไม่ประมาท

น่ารู้

การล้าลึกควันไฟเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจากเหตุเพลิงไหม้มากกว่าการถูกไฟคลอก เพราะภายใน 1 นาที ควันไฟจะลอยสูงเท่ากับตึก 60 ชั้น อีกทั้งกับทกที่เกิดเพลิงไหม้ ควันไฟจะปกคลุมพื้นที่อย่างรวดเร็ว ทำให้ร่างกายสูดดม ควันไฟเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ ส่งผลให้หมดสติและเสียชีวิต ก่อนถูกไฟคลอก

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย • “ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย”

หมายเลขโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉิน

แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย

191

แจ้งเหตุไฟไหม้ – ดับเพลิง

199

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

1129

การไฟฟ้านครหลวง

1130

หน่วยกู้ชีพ วชิรพยาบาล

1554

หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (กทม.)

1646

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

1669

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1784

